

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2017/584 VAN DE COMMISSIE**van 14 juli 2016****houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot technische reguleringsnormen ter specificatie van de organisatorische vereisten voor handelsplatformen****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU ⁽¹⁾, en met name artikel 48, lid 12, onder a), c) en g),

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Er moet voor worden gezorgd dat handelsplatformen die algoritmische handel mogelijk maken, over toereikende systemen en controles beschikken.
- (2) De bepalingen van deze verordening moeten niet alleen van toepassing zijn op gereguleerde markten maar ook op multilaterale handelsfaciliteiten en georganiseerde handelsfaciliteiten, zoals bepaald bij artikel 18, lid 5, van Richtlijn 2014/65/EU.
- (3) Het effect van technologische ontwikkelingen en met name algoritmische handel is een van de voornaamste redenen om de capaciteit voor het beheer van handelsplatformen, en regelingen daarvoor, vast te stellen. De risico's die uit algoritmische handel voortvloeien, kunnen zich voordoen in eender welk soort verhandelingsstelsel dat met elektronische middelen wordt ondersteund. Daarom moeten specifieke organisatorische vereisten worden vastgesteld voor gereguleerde markten, multilaterale handelsfaciliteiten en georganiseerde handelsfaciliteiten die via hun systemen algoritmische handel toestaan of mogelijk maken. Dergelijke verhandelingsstelsels zijn systemen waarin algoritmische handel kan plaatsvinden in tegenstelling tot verhandelingsstelsels waarin algoritmische handel niet is toegestaan, met inbegrip van verhandelingsstelsels waarin transacties worden geregeld via mondelinge verhandeling.
- (4) De governance-regelingen, de rol van de compliancefunctie, de personeelsbezetting en de uitbesteding moeten worden gereguleerd in het kader van de organisatorische vereisten waarmee de weerbaarheid van elektronische verhandelingsstelsels wordt gewaarborgd.
- (5) De vereisten dienen te worden vastgesteld met betrekking tot systemen van handelsplatformen die algoritmische handel toestaan of mogelijk maken. De wijze waarop deze regels specifiek worden toegepast, moet echter samenhangen met een zelfevaluatie die elk handelsplatform moet verrichten aangezien niet alle verhandelingsmodellen dezelfde risico's vertonen. Het is dan ook mogelijk dat sommige organisatorische vereisten niet geschikt zijn voor bepaalde verhandelingsmodellen hoewel hun verhandelingsstelsels in bepaalde mate ondersteund konden worden met elektronische middelen. Met name moet in de vast te stellen specifieke voorschriften met betrekking tot prijsaanvraagssystemen of hybride systemen rekening worden gehouden met de aard, de schaal en de complexiteit van de algoritmische handelsactiviteit. Ook moeten indien nodig strengere vereisten worden vastgesteld door de handelsplatformen.
- (6) Risico's die voortvloeien uit algoritmische handel, moeten zorgvuldig in overweging worden genomen; bijzondere aandacht moet worden geschonken aan risico's die van invloed kunnen zijn op de kernelementen van een verhandelingsstelsel, waaronder de hardware, de software en de bijbehorende communicatielijnen die door handelsplatformen en leden, deelnemers of cliënten van handelsplatformen („leden”) worden gebruikt voor hun activiteit, en elke soort uitvoeringssystemen of systemen voor orderbeheer die door handelsplatformen worden geëxploiteerd, inclusief de matchingalgoritmen.
- (7) De specifieke organisatorische vereisten voor handelsplatformen moeten worden vastgesteld door middel van een robuuste zelfevaluatie waarbij een aantal parameters moet worden beoordeeld. Bij die zelfevaluatie moeten ook nog andere niet uitdrukkelijk vastgestelde omstandigheden in aanmerking worden genomen die van invloed kunnen zijn op hun organisatie.
- (8) De minimumtermijn voor het bijhouden van gegevens inzake de zelfbeoordeling en de due diligence van leden ten behoeve van deze verordening moet dezelfde zijn als de in Richtlijn 2014/65/EU vastgestelde algemene verplichtingen inzake het bijhouden van gegevens.

⁽¹⁾ PBL 173 van 12.6.2014, blz. 349.

- (9) Aangezien handelsplatformen verplicht zijn in real time te monitoren, moeten de waarschuwingsberichten na deze monitoring voor zover technisch mogelijk ogenblikkelijk worden gegenereerd en dus, om effectief te zijn, binnen ten hoogste vijf seconden. Om dezelfde reden moeten maatregelen die op deze monitoring volgen, zo spoedig mogelijk worden ondernomen uitgaande van een redelijk niveau van efficiëntie en een redelijk niveau van uitgaven voor het systeem vanwege de betrokken personen.
- (10) De door handelsplatformen geboden testfaciliteiten mogen geen risico's opleveren voor ordelijke handel. Daarom moeten handelsplatformen ertoe worden verplicht een passend beleid inzake redelijk gebruik op te stellen, te zorgen voor een strikte scheiding tussen de testomgeving en de productieomgeving of testoefeningen alleen buiten de handelstijden toe te staan.
- (11) Conformiteitstests moeten ervoor zorgen dat de meest fundamentele elementen van het systeem of de door de leden gebruikte algoritmen correct en volgens de vereisten van het platform functioneren, inclusief de capaciteit, zoals verwacht, tot interactie met de matchinglogica van het handelsplatform en de adequate verwerking van het gegevensverkeer van en naar het handelsplatform. Tests aan de hand van onordelijke handelsvoorwaarden moeten zodanig worden opgezet dat deze specifiek gericht zijn op de reactie van het algoritme of de strategie in de omstandigheden die een onordelijke markt kunnen teweegbrengen.
- (12) Indien handelsplatformen regelingen verstrekken om algoritmen te testen door gebruik van testsymbolen, moet worden aangenomen dat hiermee voldaan is aan de verplichting om testfaciliteiten aan de hand van onordelijke handelsvoorwaarden aan te bieden. Om leden in staat te stellen deze testsymbolen doeltreffend te gebruiken, moeten handelsplatformen de specificaties en kenmerken van de testsymbolen bekendmaken op dezelfde gedetailleerde wijze als bij de openbaarmaking van levensrecht opgestelde contracten.
- (13) Handelsplatformen moeten ertoe verplicht worden middelen te verstrekken om testoefeningen aan de hand van onordelijke handelsvoorwaarden te faciliteren. Hun leden moeten echter niet worden verplicht deze middelen te gebruiken. Aangenomen moet worden dat hiermee voldoende garantie wordt geboden indien handelsplatformen van hun leden een verklaring ontvangen waaruit blijkt dat dergelijke tests hebben plaatsgevonden en waarin de voor die tests gebruikte middelen worden vermeld, maar handelsplatformen hoeven niet worden verplicht om de adequaatheid van die middelen of het resultaat van die tests te valideren.
- (14) Van handelsplatformen en hun leden moet gevraagd worden dat zij adequaat uitgerust zijn om in geval van nood niet-uitgevoerde orders te annuleren indien er zich onvoorziene omstandigheden voordoen.
- (15) Indien de dienst van directe elektronische toegang (Direct Electronic Access, DEA) aan een onbepaald aantal personen wordt verleend, kan dit een risico inhouden voor de aanbieder van die dienst alsmede voor de weerbaarheid en de capaciteit van het handelsplatform waar de orders worden verzonden. Om die risico's aan te pakken moeten DEA-aanbieders, wanneer handelsplatformen subdelegatie toestaan, in staat zijn de verschillende orderstromen van de begunstigden van subdelegatie te onderscheiden.
- (16) Wanneer gesponsorde toegang door een handelsplatform wordt toegestaan, dienen potentiële cliënten van gesponsorde toegang te worden onderworpen aan een vergunningsprocedure door het handelsplatform. Handelsplatformen moeten kunnen besluiten dat het verlenen van diensten van directe markttoegang door hun leden aan een vergunning wordt onderworpen.
- (17) Handelsplatformen moeten omschrijven aan welke vereisten hun leden moeten voldoen om toestemming te verkrijgen voor het verlenen van DEA en zij moeten bepalen aan welke minimumcriteria potentiële DEA-cliënten dienen te voldoen in het due-diligenceproces. Deze vereisten en criteria moeten worden aangepast aan de risico's die verbonden zijn aan de aard, de schaal en de complexiteit van hun verwachte handelsactiviteit en van de dienst die wordt verleend. Zij moeten met name ook een beoordeling opstellen van het niveau van de verwachte handel, het ordervolume en het aangeboden soort connectie.
- (18) Om redenen van consistentie en om de soepele werking van de financiële markten te waarborgen, is het noodzakelijk dat de in deze verordening vastgestelde bepalingen en de gerelateerde nationale bepalingen tot omzetting van Richtlijn 2014/65/EU vanaf dezelfde datum van toepassing zijn.
- (19) Deze verordening is gebaseerd op de ontwerpen van technische reguleringsnormen die de Europese Autoriteit voor effecten en markten aan de Commissie heeft voorgelegd.
- (20) De Europese Autoriteit voor effecten en markten heeft openbare publieksraadplegingen gehouden over de ontwerpen van technische reguleringsnormen waarop deze verordening is gebaseerd, de potentiële hieraan gerelateerde kosten en baten geanalyseerd en het advies van de Stakeholdergroep effecten en markten ingewonnen, die bij artikel 37 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad⁽¹⁾ is opgericht,

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE ORGANISATORISCHE VEREISTEN VOOR HANDELSPLATFORMEN DIE ALGORITMISCHE HANDEL VIA HUN SYSTEMEN TOESTAAN OF MOGELIJK MAKEN

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

(Artikel 48 van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Deze verordening voorziet in nadere regels voor de organisatorische vereisten van de systemen van handelsplatformen die algoritmische handel toestaan of mogelijk maken, met betrekking tot hun weerbaarheid en capaciteit, de vereisten voor handelsplatformen om ervoor te zorgen dat algoritmen adequaat worden getest, en de controles met betrekking tot directe elektronische toegang (DEA), overeenkomstig artikel 48, lid 12, onder a), b) en g), van Richtlijn 2014/65/EU.
2. Voor de toepassing van deze verordening wordt aangenomen dat een handelsplatform algoritmische handel toestaat of mogelijk maakt wanneer de indiening of de matching van orders wordt vergemakkelijkt door elektronische middelen.
3. Voor de toepassing van deze verordening worden regelingen of systemen die algoritmische handel toestaan of mogelijk maken, beschouwd als „systemen voor algoritmische handel”.

Artikel 2

Zelfevaluaties van conformiteit met artikel 48 van Richtlijn 2014/65/EU

(Artikel 48 van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Voor de invoering van een verhandelingsstelsel en ten minste eenmaal per jaar verrichten handelsplatformen een zelfevaluatie van hun conformiteit met artikel 48 van Richtlijn 2014/65/EU, rekening houdend met de aard, de schaal en de complexiteit van hun activiteiten. De zelfevaluatie omvat een analyse van alle parameters die in de bijlage bij de onderhavige verordening zijn vastgesteld.
2. Handelsplatformen houden een register van hun zelfevaluatie bij gedurende ten minste vijf jaar.

Artikel 3

Governance van handelsplatformen

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Als onderdeel van hun algemeen kader voor governance en besluitvorming organiseren en monitoren handelsplatformen hun verhandelingsstelsels door middel van een duidelijke en geformaliseerde governanceregeling, waarin het volgende is opgenomen:
  - a) hun analyse van de technische, risico- en conformiteitsproblemen bij het nemen van belangrijke beslissingen;
  - b) duidelijke verantwoordingsregels, met inbegrip van procedures voor de keuring van de ontwikkeling, de invoering en latere bijwerkingen van verhandelingsstelsels en voor het oplossen van problemen bij de monitoring van de verhandelingsstelsels;
  - c) doeltreffende procedures voor de mededeling van informatie zodat instructies efficiënt en tijdig kunnen worden aangevraagd en uitgevoerd;
  - d) scheiding van taken en bevoegdheden, om te zorgen voor een daadwerkelijk toezicht op de conformiteit door de handelsplatformen;

2. Het leidinggevend orgaan of de directie van het handelsplatform hecht zijn goedkeuring aan:
  - a) de zelfevaluatie van de conformiteit overeenkomstig artikel 2;
  - b) maatregelen om de capaciteit van het handelsplatform indien nodig uit te breiden, om te voldoen aan artikel 11;
  - c) maatregelen om materiële tekortkomingen die in het kader van de monitoring aan het licht zijn gekomen, te verhelpen overeenkomstig de artikelen 12 en 13 en na de periodieke evaluatie van de prestaties en de capaciteit van de verhandelingsystemen in overeenstemming met artikel 14.

Artikel 4

Compliancefunctie binnen governanceregelingen

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun compliancefunctie belast wordt met:
  - a) het verstrekken van duidelijkheid aan alle personeelsleden die betrokken zijn bij algoritmische handel, over de wettelijke verplichtingen van de handelsplatformen ten aanzien van die handel;
  - b) het ontwikkelen en mainstreamen van de beleidslijnen en procedures om te garanderen dat de systemen voor algoritmische handel aan deze verplichtingen voldoen.
2. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun compliancepersoneelsleden ten minste een algemeen inzicht hebben in de wijze waarop systemen voor algoritmische handel en algoritmen opereren.

Het compliancepersoneel staat in voortdurend contact met personen binnen het handelsplatform die gedetailleerde technische kennis bezitten van de systemen voor algoritmische handel of algoritmes van het platform.

Handelsplatformen zorgen er ook voor dat het compliancepersoneel te allen tijde rechtstreeks contact heeft met personen die toegang hebben tot de in artikel 18, lid 2, onder c) bedoelde functionaliteit („kill-functionaliteit”) of toegang tot die „kill-functionaliteit” en tot de personen die verantwoordelijk zijn voor het systeem van algoritmische handel.

3. Wanneer de compliancefunctie of onderdelen daarvan aan een derde worden uitbesteed, verstrekken de handelsplatformen aan de derde dezelfde toegang tot informatie als zij aan hun eigen compliancepersoneel zouden verstrekken. Handelsplatformen sluiten een overeenkomst met deze complianceconsultants, waarbij zij ervoor zorgen dat:
  - a) de gegevensbescherming wordt gewaarborgd;
  - b) de controle van de compliancefunctie door interne en externe controleurs of door de bevoegde autoriteit niet wordt belemmerd.

Artikel 5

Personeel

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen nemen een voldoende aantal personeelsleden in dienst die over de nodige vaardigheden beschikken om hun systemen voor algoritmische handel en handelsalgoritmen te beheren en die voldoende kennis hebben van:
  - a) de desbetreffende verhandelingsystemen en algoritmen;
  - b) het monitoren en het testen van dergelijke systemen en algoritmen;

- c) het soort handel dat wordt verricht door de leden, deelnemers of cliënten van het handelsplatform („leden”);
- d) de wettelijke verplichtingen van het handelsplatform.

2. Handelsplatformen bepalen de nodige vaardigheden als bedoeld in lid 1. De in lid 1 bedoelde personeelsleden beschikken over de nodige vaardigheden op het moment van hun indiensttreding of verkrijgen deze door opleiding na de indiensttreding. Handelsplatformen waarborgen dat de vaardigheden van hun personeelsleden actueel blijven en evalueren regelmatig hun vaardigheden.

3. De in lid 2 bedoelde opleiding wordt afgestemd op de ervaring en de bevoegdheden van het personeel, rekening houdend met de aard, de schaal en de complexiteit van hun werkzaamheden.

4. Het in lid 1 bedoelde personeel bevat voldoende personeelsleden met toereikende anciënniteit om hun taken binnen het handelsplatform doeltreffend te vervullen.

Artikel 6

Uitbesteding en overheidsopdrachten

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen die hun operationele functies met betrekking tot de systemen waarmee algoritmische handel wordt toegestaan of mogelijk gemaakt, geheel of gedeeltelijk uitbesteden, zorgen ervoor dat:

- a) de uitbestedingsovereenkomst uitsluitend betrekking heeft op operationele functies en geen afbreuk doet aan de bevoegdheden van de directie en het leidinggevend orgaan;
- b) de relatie en de verplichtingen van het handelsplatform ten aanzien van zijn leden, de bevoegde autoriteiten of derde partijen, zoals cliënten van gegevenstoevoerdiensten, niet worden gewijzigd;
- c) zij aan de eisen voldoen die hun opgelegd zijn om een vergunning te verkrijgen in overeenstemming met titel III van Richtlijn 2014/65/EU.

2. Voor de toepassing van dit artikel omvatten de operationele functies alle rechtstreekse activiteiten die verband houden met de uitvoering van en het toezicht op de verhandelingsystemen, voor de ondersteuning van de volgende elementen:

- a) upstreamconnectiviteit, capaciteit van orderplaatsing, capaciteit voor afknijping („throttling”) en vermogen om de instroom van cliëntenorders te verdelen over verschillende gateways;
- b) de matchingmachine om orders te matchen;
- c) downstreamconnectiviteit, order- en transactie-editing en enig ander soort toevoer van marktgegevens;
- d) infrastructuur om de prestaties van de in de punten a), b) en c) bedoelde elementen te monitoren.

3. Handelsplatformen documenteren het selectieproces van de dienstenaanbieder aan wie de operationele functies moeten worden uitbesteed (hierna „dienstenaanbieder” genoemd). Zij nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat vóór de sluiting van de uitbestedingsovereenkomst en tijdens de gehele duur aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a) de dienstenaanbieder beschikt over de bekwaamheid om de uitbestede functies op betrouwbare en professionele wijze te verrichten en is in het bezit van de vergunningen die daartoe wettelijk vereist zijn;
- b) de dienstverlener houdt afdoende toezicht op de uitvoering van de uitbestede functies en beheert de aan de uitbestedingsovereenkomst verbonden risico's op passende wijze;
- c) de uitbestede diensten worden verstrekt in overeenstemming met de specificaties van de uitbestedingsovereenkomst, op basis van vooraf bepaalde methoden voor de beoordeling van het prestatieniveau van de dienstenaanbieder, met inbegrip van maatstaven om de verstrekte dienst te meten en specificaties van de te vervullen vereisten;
- d) het handelsplatform beschikt over de nodige deskundigheid om effectief toezicht te houden op de uitbestede functies en de aan de uitbestedingsovereenkomst verbonden risico's te beheren;

- e) het handelsplatform beschikt over de nodige deskundigheid om snelle actie te ondernemen indien de dienstenaanbieder de functies niet efficiënt en met inachtneming van de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften verricht;
- f) de dienstenaanbieder stelt het handelsplatform in kennis van elk feit dat van wezenlijke invloed kan zijn op zijn vermogen om de uitbestede functies efficiënt en met inachtneming van de wettelijke verplichtingen te verrichten;
- g) het handelsplatform is in staat de uitbestedingsovereenkomst indien nodig te beëindigen zonder dat dit afbreuk doet aan de continuïteit en de kwaliteit van zijn dienstverlening aan cliënten;
- h) de dienstenaanbieder werkt met de bevoegde autoriteiten van het handelsplatform samen met betrekking tot de uitbestede activiteiten;
- i) het handelsplatform heeft daadwerkelijke toegang tot gegevens betreffende de uitbestede activiteiten en tot de bedrijfsruimten van de dienstenaanbieder en accountants van het handelsplatform en de bevoegde autoriteiten hebben daadwerkelijke toegang tot gegevens met betrekking tot de uitbestede activiteiten;
- j) het handelsplatform bepaalt voorschriften voor dienstenaanbieders om vertrouwelijke informatie met betrekking tot het handelsplatform en zijn leden en geöctrooieerde informatie en software van het handelsplatform te beschermen;
- k) de dienstenaanbieder voldoet aan de onder j) bedoelde voorschriften;
- l) het handelsplatform en de dienstenaanbieder bepalen, implementeren en handhaven een noodplan met uitwijkmogelijkheden in geval van calamiteit en periodieke controle van de backupvoorzieningen indien dit noodzakelijk is gelet op de uitbestede operationele taak functie;
- m) de uitbestedingsovereenkomst omschrijft de verplichtingen van de dienstenaanbieder ingeval deze niet in staat is zijn diensten te verstrekken, waaronder de verstrekking van de dienst door een vervangende onderneming;
- n) het handelsplatform heeft toegang tot informatie met betrekking tot de regelingen van de dienstenaanbieder ter verzekering van de continuïteit van de bedrijfsuitoefening als bedoeld in artikel 16.

4. Uitbestedingsovereenkomsten worden schriftelijk gesloten en bevatten volgende gegevens:

- a) de toewijzing van rechten en plichten tussen dienstenaanbieder en handelsplatform;
- b) een duidelijke beschrijving van:
  - i) de operationele functies die het voorwerp vormen van de uitbesteding;
  - ii) de toegang van het handelsplatform tot de boeken en bestanden van de dienstenaanbieder;
  - iii) de procedure om potentiële belangenconflicten op te sporen en op te lossen;
  - iv) de aansprakelijkheid van elk van beide partijen;
  - v) de procedure voor wijziging en beëindiging van de overeenkomst.
- c) de middelen om ervoor te zorgen dat zowel het handelsplatform als de dienstenaanbieder op elke noodzakelijke wijze de uitoefening van de toezichthoudende bevoegdheden door de bevoegde autoriteit mogelijk maken.

5. Handelsplatformen melden aan de bevoegde autoriteiten hun voornemen tot uitbesteding van operationele functies in de volgende gevallen:

- a) indien de dienstenaanbieder dezelfde dienst verstrekt aan andere handelsplatformen;
- b) indien kritieke operationele functies die noodzakelijk zijn voor de continuïteit van de bedrijfsuitoefening worden uitbesteed, in welk geval de handelsplatformen verzoeken om voorafgaande toestemming van de bevoegde autoriteit.

6. Voor de toepassing van punt b) van lid 5 omvatten kritieke operationele functies die functies welke noodzakelijk zijn om te voldoen aan de verplichtingen als bedoeld in artikel 47, lid 1, onder b), c) en e), van Richtlijn 2014/65/EU.

7. Handelsplatformen stellen de bevoegde autoriteiten onmiddellijk na de ondertekening in kennis van elke uitbestedingsovereenkomst die niet aan voorafgaande toestemming is onderworpen.

HOOFDSTUK II

CAPACITEIT EN WEERBAARHEID VAN HANDELSPLATFORMEN

Artikel 7

Due diligence voor leden van handelsplatformen

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen moeten vaststellen onder welke voorwaarden hun leden gebruik kunnen maken van hun elektronische systemen voor indiening van orders. Deze voorwaarden worden vastgesteld rekening houdend met het verhandelingsmodel van het handelsplatform en omvatten ten minste het volgende:

- a) pretransactiecontroles op prijs, volume en waarde van orders en gebruik van het systeem en posttransactiecontroles op de handelsactiviteiten van de leden;
- b) vereiste kwalificaties voor medewerkers in sleutelposities van de leden;
- c) technische en functionele conformiteitstests;
- d) beleid inzake gebruik van de „kill-functionaliteit”;
- e) voorschriften over de vraag of het lid zijn eigen cliënten directe elektronische toegang tot het systeem kan bieden, en in dat geval, de voorwaarden die voor deze cliënten gelden.

2. Handelsplatformen verrichten een due-diligencebeoordeling van hun potentiële leden aan de hand van de in lid 1 bedoelde voorwaarden en stellen de procedures voor een dergelijke beoordeling vast.

3. Handelsplatformen verrichten eenmaal per jaar een risicobeoordeling van de conformiteit van hun leden ten aanzien van de in lid 1 bedoelde voorwaarden en gaan na of hun leden nog steeds geregistreerd zijn als beleggingsondernemingen. In de risicobeoordeling wordt rekening gehouden met de schaal en de potentiële gevolgen van de handel die elk lid onderneemt, alsmede met de tijd die sinds de laatste risicobeoordeling van het lid is verstreken.

4. Handelsplatformen verrichten indien nodig na de jaarlijkse risico-evaluatie als bedoeld in lid 3 aanvullende beoordelingen van de conformiteit van hun leden ten aanzien van de in lid 1 bedoelde voorwaarden.

5. Handelsplatformen bepalen criteria en procedures om niet-conforme leden sancties op te leggen. Deze sancties omvatten de opschorting van de toegang tot het handelsplatform en verlies van het lidmaatschap.

6. Handelsplatformen moeten gedurende ten minste vijf jaar documenten bijhouden in verband met:

- a) de voorwaarden en procedures voor de due-diligencebeoordeling;
- b) de criteria en procedures voor het opleggen van sancties;
- c) de initiële due-diligencebeoordeling van hun leden;
- d) de jaarlijkse risicobeoordeling van hun leden;
- e) de leden die niet hebben voldaan aan de jaarlijkse risicobeoordeling, en eventuele sancties voor deze leden.

*Artikel 8***Testen van verhandelingsystemen**

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen gebruiken vóór de invoering of aanpassing van een verhandelingsstelsel duidelijk omschreven ontwikkelings- en testmethoden die ten minste garanderen dat:
  - a) er zich in het verhandelingsstelsel geen ongepaste gedragingen voordoen;
  - b) de in de systemen ingebouwde controles voor conformiteit en risicobeheer functioneren zoals bedoeld, met inbegrip van de automatische productie van foutenverslagen;
  - c) het verhandelingsstelsel effectief blijft werken in geval van een aanzienlijke stijging van het aantal berichten die door het stelsel worden beheerd.
2. Handelsplatformen zijn te allen tijde in staat aan te tonen dat zij alle redelijke maatregelen hebben genomen om te voorkomen dat hun verhandelingsstelsels bijdragen tot het ontstaan van onordelijke handelsvoorwaarden.

*Artikel 9***Conformiteitstests**

(Artikel 48, lid 6, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen verplichten hun leden conformiteitstests te verrichten vóór de invoering of de wezenlijke aanpassing van:
  - a) de toegang tot het stelsel van het handelsplatform;
  - b) het verhandelingsstelsel, het verhandelingsalgoritme of de verhandelingsstrategie van het lid.
2. De conformiteitstests moeten garanderen dat de basiswerking van het verhandelingsstelsel, het verhandelingsalgoritme of de verhandelingsstrategie van het lid voldoet aan de voorwaarden van het handelsplatform.
3. Met de conformiteitstests wordt de werking onderzocht van de volgende elementen:
  - a) de capaciteit van het stelsel of het algoritme tot het aangaan van interactie, zoals verwacht, met de matchinglogica van het handelsplatform en de passende verwerking van het gegevensverkeer van en naar het handelsplatform;
  - b) de basisfuncties zoals de indiening, de wijziging of de annulering van een order of een blijk van belangstelling, downloads van statische en marktgegevens en alle zakelijke gegevensstromen;
  - c) de connectiviteit, met inbegrip van de instructie tot „cancel on disconnect”, het verlies en afknijping („throttle”) van gegevenstoevoer en recuperatie, met inbegrip van de hervatting van de verhandeling binnen de handelsdag en de verwerking van opgeschorte instrumenten of niet-geactualiseerde marktgegevens.
4. Handelsplatformen verlenen hun feitelijke en potentiële leden een testomgeving voor het verrichten van conformiteitstests die:
  - a) toegankelijk is onder voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan die welke voor andere testdiensten van het handelsplatform gelden;
  - b) een lijst van financiële instrumenten bevat die kunnen worden getest en representatief zijn voor elke klasse instrumenten die in de productieomgeving beschikbaar is;
  - c) beschikbaar is tijdens de algemene markturen of, indien alleen beschikbaar buiten de markturen, op vooraf geplande periodieke basis;
  - d) wordt ondersteund door personeel met voldoende kennis.

5. Handelsplatformen verstrekken een verslag met de resultaten van de conformiteitstests alleen aan het daadwerkelijke of potentiële lid.
6. Handelsplatformen verplichten hun daadwerkelijke of potentiële leden gebruik te maken van hun conformiteitstestfaciliteiten.
7. Handelsplatformen zorgen bij het verrichten van de conformiteitstests als bedoeld in de leden 1 tot en met 3 voor een daadwerkelijke scheiding tussen de testomgeving en de productieomgeving.

Artikel 10

Testen van algoritmen van leden om onordelijke handelsvoorwaarden te vermijden

(Artikel 48, lid 6, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen verplichten hun leden te certificeren dat de algoritmen die zij invoeren, aan tests zijn onderworpen om te vermijden dat hierdoor onordelijke handelsvoorwaarden worden gecreëerd of daartoe wordt bijgedragen voorafgaand aan de invoering of wezenlijke aanpassing van een verhandelingsalgoritme of verhandelingsstrategie, en toe te lichten welke middelen voor die tests zijn gebruikt.
2. Handelsplatformen verlenen hun leden toegang tot een testomgeving bestaande uit één of meer van de volgende elementen:
  - a) simulatiefaciliteiten die de productieomgeving zo realistisch mogelijk weergeven, met inbegrip van onordelijke handelsvoorwaarden, en die de functionaliteiten, protocollen en structuren bevatten waarmee leden een reeks scenario's kunnen testen die zij relevant achten voor hun werkzaamheden;
  - b) testsymbolen zoals vastgesteld en bijgehouden door het handelsplatform.
3. Handelsplatformen zorgen bij het verrichten van de tests als bedoeld in lid 1 voor een daadwerkelijke scheiding tussen de testomgeving en de productieomgeving.

Artikel 11

Capaciteit van handelsplatformen

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun verhandelingsystemen over voldoende capaciteit beschikken om hun functies te vervullen zonder systeemfouten, onderbrekingen of storingen in het matchen van transacties op een niveau van minstens het hoogste aantal berichten per seconde dat tijdens de voorgaande vijf jaar op dat systeem is opgetekend, vermenigvuldigd met twee.

Voor de vaststelling van het hoogste aantal berichten worden de volgende berichten in aanmerking genomen:

- a) elke input, met inbegrip van orders en wijzigingen of annuleringen van orders;
  - b) elke output, met inbegrip van de respons van het systeem op een input, weergave van orderboekgegevens en verspreiding van posttransactionele gegevensstromen die onafhankelijk gebruik van de capaciteit van het verhandelingsstelsel inhoudt.
2. De elementen van een verhandelingsstelsel die voor de toepassing van lid 1 in aanmerking moeten worden genomen, zijn de volgende activiteiten:
    - a) upstreamconnectiviteit, capaciteit van orderplaatsing, capaciteit voor afknijping („throttling”) en vermogen om de instroom van cliëntorders te verdelen over verschillende gateways;
    - b) de machine die het handelsplatform in staat stelt orders te matchen tegen een passende latentie;
    - c) downstreamconnectiviteit, order- en transactie-editing en enig ander soort toevoer van marktgegevens;
    - d) infrastructuur om de prestaties van de bovenvermelde elementen te monitoren.

3. Handelsplatformen beoordelen of de capaciteit van hun verhandelingsystemen op een passend peil blijft wanneer het aantal berichten het hoogste aantal berichten per seconde dat gedurende de voorgaande vijf jaar is opgetekend, heeft overschreden. Na de beoordeling stellen de handelsplatformen de bevoegde autoriteit in kennis van maatregelen die zij voornemens zijn met het oog op de uitbreiding van hun capaciteit en het tijdstip van uitvoering van deze maatregelen.
4. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun systemen in staat zijn het toenemende aantal berichten op te vangen zonder daadwerkelijke vermindering van hun systeemprestaties. De opzet van het handelssysteem voorziet met name in de mogelijkheid om indien nodig de capaciteit binnen een redelijk tijdsbestek uit te breiden.
5. Handelsplatformen maken elke ernstige niet aan marktvolatiliteit te wijten onderbreking van de handel en andere verstoringen van de connectiviteit openbaar en rapporteren hierover aan de bevoegde autoriteit en aan de leden.

Artikel 12

Algemene monitoringverplichtingen

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun systemen voor algoritmische handel te allen tijde aangepast zijn aan de activiteiten die daarop plaatsvinden en voldoende robuust zijn om continuïteit en regelmaat te verzekeren in de prestaties van de markten waarop zij actief zijn, ongeacht het gebruikte verhandelingsmodel.
2. Handelsplatformen verrichten monitoring in real-time van hun systemen voor algoritmische handel met betrekking tot:
  - a) hun prestaties en hun capaciteit als bedoeld in artikel 11, lid 4;
  - b) de orders die hun leden zenden, op individuele en op geaggregeerde basis.

Handelsplatformen passen grenswaarden toe bij het afknippen en monitoren de concentratiestroom van orders om potentiële bedreigingen voor de ordelijke werking van de markt op te sporen.

3. Real-timewaarschuwingen worden binnen vijf seconden na het desbetreffende feit gegenereerd.

Artikel 13

Doorlopende monitoring

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen zijn te allen tijde in staat hun bevoegde autoriteit te bewijzen dat zij de prestaties en het gebruik van de elementen van hun verhandelingsystemen als bedoeld in artikel 11, lid 2, in real-time monitoren met betrekking tot de volgende parameters:
  - a) percentage van de maximale benutte berichtencapaciteit per seconde;
  - b) totaal aantal berichten die door het verhandelingsysteem worden beheerd, uitgesplitst per element van het verhandelingsysteem, met inbegrip van:
    - i) aantal ontvangen berichten per seconde;
    - ii) aantal verzonden berichten per seconde;
    - iii) aantal door het systeem verworpen berichten per seconde;
  - c) verlopen tijd tussen de ontvangst van een bericht in een buitenste gateway van het verhandelingsysteem en de verzending van een gerelateerd bericht vanuit dezelfde gateway na verwerking van het oorspronkelijke bericht door de matchingmachine;
  - d) prestaties van de matchingmachine.

2. Handelsplatformen nemen zo snel als redelijkerwijze mogelijk is alle passende maatregelen met betrekking tot kwesties die tijdens de doorlopende monitoring in het verhandelingsstelsel aan het licht zijn gekomen, in volgorde van prioriteit, en zijn in staat indien nodig het verhandelingsstelsel aan te passen, stil te zetten of uit te schakelen.

Artikel 14

Periodieke evaluatie van prestaties en capaciteit van systemen voor algoritmische handel

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen evalueren in het kader van de overeenkomstig artikel 2 te verrichten zelfevaluatie de prestaties en de capaciteit van hun systemen voor algoritmische handel en de daarmee samenhangende processen voor governance, verantwoordingsplicht, goedkeuring en regelingen voor bedrijfscontinuïteit.
2. Als onderdeel van de in lid 1 bedoelde evaluatie verrichten handelsplatformen stresstests waarbij ongunstige scenario's worden gesimuleerd ter verificatie van de prestaties van de hardware, de software en de communicatie en scenario's worden omschreven waarin het verhandelingsstelsel of delen daarvan hun functies vervullen in het geval van systeemstoringen, onderbrekingen of fouten in de matchingtransacties.
3. De stresstests hebben betrekking op alle fasen, segmenten en soorten instrumenten in de verhandeling van het handelsplatform en simuleren activiteiten van leden in de bestaande opzet van de connectiviteit.
4. De in lid 2 bedoelde ongunstige scenario zijn gebaseerd op het volgende:
  - a) een toenemend aantal ontvangen berichten, beginnende van het hoogste aantal berichten dat gedurende de voorgaande vijf jaar door het verhandelingsstelsel van het handelsplatform is beheerd;
  - b) onverwacht gedrag van de operationele functies van het handelsplatform;
  - c) willekeurige combinatie van gestresseerde en normale marktomstandigheden en onverwacht gedrag van de operationele functies van het handelsplatform.
5. De evaluatie van de prestaties en de capaciteit van het handelsplatform zoals beschreven in de leden 1 tot en met 4 wordt verricht door een onafhankelijke beoordelaar of door een andere afdeling binnen het handelsplatform dan die welke verantwoordelijk is voor de beoordeelde functie.
6. Handelsplatformen moeten snel en doeltreffend actie ondernemen om de gebreken te verhelpen die bij de evaluatie van de prestaties en de capaciteit van het handelsplatform als bedoeld in de leden 1 tot en met 4 zijn aangewezen, en houden gedurende ten minste vijf jaar gegevens bij over de evaluatie en remediërende acties die dienaangaande zijn ondernomen.

Artikel 15

Regelingen voor bedrijfscontinuïteit

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen kunnen te allen tijde aantonen dat hun systemen over voldoende stabiliteit beschikken door doeltreffende regelingen voor bedrijfscontinuïteit in te voeren ter bestrijding van versturende incidenten.
2. De regelingen voor bedrijfscontinuïteit garanderen dat de handel binnen ongeveer twee uur na een versturend incident kan worden hervat en dat de maximale hoeveelheid gegevens die na een versturend incident bij een IT-dienst van het handelsplatform verloren is gegaan, nagenoeg tot nul wordt beperkt.

Artikel 16

Bedrijfscontinuïteitsplan

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen stellen in het kader van hun regelingen voor governance en besluitvorming overeenkomstig artikel 3 een bedrijfscontinuïteitsplan op om doeltreffende regelingen voor bedrijfscontinuïteit als bedoeld in artikel 15 ten uitvoer te leggen. Het bedrijfscontinuïteitsplan voorziet in procedures en regelingen voor het beheer van verstorende incidenten.
2. Het bedrijfscontinuïteitsplan bevat ten minste de volgende inhoud:
  - a) een reeks mogelijke ongunstige scenario's met betrekking tot de exploitatie van de systemen voor algoritmische handel, met inbegrip van de onbeschikbaarheid van systemen, personeel, bedrijfsruimten, externe leveranciers of datacentra of verlies of beschadiging van kritieke gegevens en documenten;
  - b) de te volgen procedures in geval van verstorende gebeurtenissen;
  - c) de maximale duur om de verhandelingsactiviteiten te hervatten en de hoeveelheid gegevens die in het IT-systeem verloren kan gaan;
  - d) procedures om het verhandelingsstelsel naar een back-upsite over te brengen en om het verhandelingsstelsel vanop die plaats te exploiteren;
  - e) back-up van kritieke bedrijfsgegevens, met inbegrip van actuele informatie over de noodzakelijke contacten om de communicatie binnen het handelsplatform, tussen het handelsplatform en zijn leden en tussen het handelsplatform en de clearing- en afwikkelingsinfrastructuren te verzekeren;
  - f) opleiding van het personeel met betrekking tot de toepassing van de regelingen voor bedrijfscontinuïteit;
  - g) toewijzing van taken en oprichting van een specifiek team voor veiligheidsoperaties dat klaar staat om onmiddellijk na een verstoring incident te reageren;
  - h) een doorlopend programma voor het testen, evalueren en herzien van de regelingen, waaronder procedures voor wijziging van de regelingen in het licht van de resultaten van het programma.
3. Het synchroniseren van klokken na een verstoring incident wordt opgenomen in het plan voor bedrijfscontinuïteit.
4. Handelsplatformen zorgen ervoor dat er een effectbeoordeling wordt verricht waarin de risico's en gevolgen van verstoring incidenten worden omschreven, en dat deze beoordeling op gezette tijden wordt herzien. Met dat doel wordt elk besluit van het handelsplatform om geen rekening te houden met een vastgesteld risico op onbeschikbaarheid van het handelssysteem in het bedrijfscontinuïteitsplan op passende wijze gedocumenteerd en uitdrukkelijk goedgekeurd door het leidinggevend orgaan van het handelsplatform.
5. Handelsplatformen moeten ervoor zorgen dat hun leidinggevenden:
  - a) duidelijke doelstellingen en strategieën met betrekking tot de bedrijfscontinuïteit opstellen;
  - b) passende personele, technologische en financiële middelen toewijst voor de verwezenlijking van de doelstellingen en strategieën als bedoeld onder a);
  - c) hun goedkeuring hechten aan het bedrijfscontinuïteitsplan en wijzigingen daarvan die noodzakelijk zijn ten gevolge van organisatorische, technische en juridische veranderingen;
  - d) ten minste eenmaal per jaar in kennis worden gesteld over de resultaten van de effectbeoordeling en de eventuele herziening daarvan of van bevindingen betreffende de geschiktheid van het bedrijfscontinuïteitsplan;
  - e) een functie inzake bedrijfscontinuïteit opricht binnen de organisatie.
6. Het bedrijfscontinuïteitsplan bevat procedures om verstoringen van uitbestede kritieke operationele functies aan te pakken, inclusief wanneer deze kritieke operationele functies niet langer beschikbaar zijn.

*Artikel 17***Periodieke evaluatie van regelingen voor bedrijfscontinuïteit**

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen testen in het kader van hun zelfevaluatie overeenkomstig artikel 2 de werking van het bedrijfscontinuïteitsplan op basis van realistische scenario's en controleren het vermogen van het handelsplatform om te herstellen van versturende incidenten en de handel te hervatten als bedoeld in artikel 15, lid 2.
2. Handelsplatformen zorgen gelet op de resultaten van de periodieke evaluatie overeenkomstig lid 1 ervoor, indien noodzakelijk, dat het plan en de regelingen voor bedrijfscontinuïteit worden geëvalueerd door een onafhankelijke beoordelaar of door een andere afdeling binnen het handelsplatform dan die welke verantwoordelijk is voor de beoordeelde functie. De resultaten van de testactiviteiten worden schriftelijk gedocumenteerd, opgeslagen en voorgelegd aan de leiding van het handelsplatform alsmede aan de operationele eenheden die betrokken zijn bij het bedrijfscontinuïteitsplan.
3. Handelsplatformen zorgen ervoor dat het testen van het bedrijfscontinuïteitsplan niet interfereert met de normale handelsactiviteit.

*Artikel 18***Voorkoming van onordelijke handelsomstandigheden**

(Artikel 48, leden 4, 5 en 6, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen voeren ten minste de volgende regelingen in om onordelijke handel en overschrijdingen van capaciteitsbeperkingen te voorkomen:
  - a) grenswaarden per lid van het aantal verzonden orders per seconde;
  - b) mechanismen om volatiliteit te beheren;
  - c) pretransactionele controles.
2. Voor de toepassing van lid 1 is een handelsplatform in staat:
  - a) informatie op te vragen van elk lid of gebruiker van gesponsorde toegang over hun organisatorische vereisten en controles op de handel;
  - b) de toegang tot het verhandelingsstelsel voor een lid of een handelaar op te schorten op initiatief van het handelsplatform of op verzoek van dat lid, een clearinglid, de ctp indien daarin is voorzien in de voor de ctp geldende regels, of de bevoegde autoriteit;
  - c) de „kill-functionaliteit” te gebruiken om niet-uitgevoerde orders te annuleren die zijn ingediend door een lid of door een cliënt met gesponsorde toegang, onder de volgende omstandigheden:
    - i) op verzoek van het lid of van de cliënt met gesponsorde toegang, wanneer het lid of de cliënt technisch gezien niet in staat is zijn eigen orders te schrappen;
    - ii) indien het orderboek onjuiste geduplicateerde orders bevat;
    - iii) na een opschorting op verzoek van de marktexploitant of de bevoegde autoriteit;
  - d) transacties te annuleren of in te trekken in geval van slechte werking van de mechanismen van het handelsplatform voor het beheer van volatiliteit of van de operationele functies van het verhandelingsstelsel;
  - e) de input van orders via de verschillende gateways te balanceren, indien het handelsplatform meer dan één gateway gebruikt om instorting te voorkomen.

3. Handelsplatformen stellen beleidslijnen en afspraken vast met betrekking tot:
- a) mechanismen om volatiliteit te beheren overeenkomstig artikel 19;
  - b) door het handelsplatform gebruikte pre- en posttransactionele controles en pre- en posttransactionele controles die voor de leden ervan noodzakelijk zijn om toegang tot de markt te krijgen;
  - c) de verplichting voor de leden om hun eigen „kill-functionaliteit” te exploiteren;
  - d) de informatievereisten voor leden;
  - e) de opschorting van toegang;
  - f) het annuleringsbeleid inzake orders en transacties, met inbegrip van:
    - i) timing;
    - ii) procedures;
    - iii) rapportage- en transparantieplichtingen;
    - iv) procedures voor geschillenbeslechting;
    - v) maatregelen om foutieve handel tot een minimum te beperken;
  - g) regelingen voor het afknijpen („throttling”) van orders, waaronder:
    - i) het aantal orders per seconde in vooraf bepaalde tijdvakken;
    - ii) het beleid inzake gelijke behandeling van leden, tenzij de throttling op individuele leden is gericht;
    - iii) te nemen maatregelen na een feit van throttling.
4. Handelsplatformen maken het beleid en de regelingen als bedoeld in de leden 2 en 3 openbaar. Die verplichting geldt niet met betrekking tot het specifieke aantal orders per seconde in vooraf bepaalde tijdvakken en de specifieke parameters van hun mechanismen voor beheer van volatiliteit.
5. Handelsplatformen houden alle gegevens van hun beleidslijnen en regelingen als bedoeld in lid 3 bij gedurende een periode van ten minste vijf jaar.

Artikel 19

Mechanismen voor beheer van volatiliteit

(Artikel 48, lid 5, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen zorgen ervoor dat tijdens de handelsuren te allen tijde passende mechanismen operationeel zijn om de handel stil te leggen of te beperken.
2. Handelsplatformen zorgen ervoor dat:
  - a) de mechanismen om de handel stil te leggen of te beperken worden getest voordat deze worden ingevoerd en daarna op gezette tijden indien de capaciteit en de prestaties van verhandelingsystemen worden herzien;
  - b) informatietechnologische en personele middelen worden toegewezen voor de planning, het onderhoud en het toezicht op de regelingen om de handel stil te leggen of te beperken;
  - c) de mechanismen voor het beheer van marktvolatiliteit voortdurend worden gemonitord.

3. Handelsplatformen houden gegevens bij over de voorschriften en de parameters voor het beheer van volatiliteit en de eventuele wijzigingen daarvan, alsmede de exploitatie, het beheer en de verbetering van deze mechanismen.
4. Handelsplatformen zorgen ervoor dat hun regelingen voor het beheer van volatiliteit procedures omvatten om situaties aan te pakken waarin de parameters handmatig moeten worden bijgestuurd om te zorgen voor een ordelijke handel.

Artikel 20

Pre- en posttransactiebepalingen

(Artikel 48, leden 4 en 6, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen verrichten de volgende pretransactiebepalingen die aangepast zijn voor elk financieel instrument dat daarop wordt verhandeld:
  - a) een grootteorde die voor een prijs is gesteld, waarbij orders die niet aan vooraf vastgestelde prijsparameters voldoen, automatisch worden geblokkeerd naargelang van de individuele order;
  - b) maximale orderwaarde, waardoor orders met een ongewoon hoge waarde automatisch worden verhinderd om in het orderboek te worden opgenomen op basis van de notionele waarden per financieel instrument;
  - c) maximaal ordervolume, waardoor orders met een ongewoon hoge waarde worden verhinderd om in het orderboek te worden opgenomen.
2. De in lid 1 bedoelde pretransactiebepalingen worden ontworpen om te verzekeren dat:
  - a) de geautomatiseerde toepassing ervan de mogelijkheid verleent om tijdens de handelssessie en in alle fasen een grenswaarde bij te stellen;
  - b) de monitoring een maximale vertraging van vijf seconden heeft;
  - c) een order wordt verworpen zodra een grenswaarde wordt overschreden;
  - d) er procedures en regelingen worden ingevoerd om op verzoek van het betrokken lid orders boven de grenswaarden toe te staan. Deze procedures en regelingen gelden in uitzonderlijke omstandigheden tijdelijk met betrekking tot een specifieke order of een specifieke reeks orders.
3. Handelsplatformen kunnen de posttransactiebepalingen invoeren die zij passend achten op basis van een risico-analyse van de activiteit van hun leden.

Artikel 21

Voorafgaande vaststelling van voorwaarden om directe elektronische toegang (DEA) te verlenen

(Artikel 48, lid 7, van Richtlijn 2014/65/EU)

Handelsplatformen die via hun systemen DEA toestaan, stellen de regels en voorwaarden vast, en maken deze openbaar, volgens welke hun leden DEA kunnen bieden aan hun eigen cliënten. Deze voorschriften en voorwaarden hebben ten minste betrekking op de specifieke vereisten bedoeld in artikel 22 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/589 van de Commissie ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/589 van de Commissie van 19 juli 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot technische reguleringsnormen tot specificering van de organisatorische vereisten voor beleggingsondernemingen die zich met algoritmische handel bezighouden (zie bladzijde 417 van dit Publicatieblad).

*Artikel 22***Specifieke vereisten voor handelsplatformen die gesponsorde toegang toestaan**

(Artikel 48, lid 7, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen stellen de verlening van gesponsorde toegang afhankelijk van een vergunning en eisen dat ondernemingen die gesponsorde toegang hebben, ten minste aan dezelfde controles worden onderworpen als bedoeld in artikel 18, lid 3, onder b).
2. Handelsplatformen zorgen ervoor dat aanbieders van gesponsorde toegang te allen tijde uitsluitend gerechtigd zijn de parameters vast te stellen of te wijzigen die van toepassing zijn op de in lid 1 bedoelde controles over de orderstroom van hun cliënten met gesponsorde toegang.
3. Handelsplatformen kunnen het verlenen van gesponsorde toegang opschorten of intrekken ten aanzien van klanten die inbreuk hebben gemaakt op Richtlijn 2014/65/EU, Verordeningen (EU) nr. 600/2014 ⁽¹⁾ en (EU) nr. 596/2014 ⁽²⁾ van het Europees Parlement en de Raad of de interne regels van het handelsplatform.

*Artikel 23***Veiligheid en toegangsbeperkingen**

(Artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2014/65/EU)

1. Handelsplatformen beschikken over procedures en regelingen voor fysieke en elektronische beveiliging om hun systemen te beschermen tegen misbruik of onbevoegde toegang en om de integriteit te waarborgen van de gegevens die deel uitmaken van of worden doorgegeven via hun systemen, met inbegrip van regelingen om de risico's van aanvallen op informatiesystemen, zoals gedefinieerd in artikel 2, onder a), van Richtlijn 2013/40/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾, te voorkomen of tot een minimum te beperken.
2. Met name bepalen en handhaven handelsplatformen maatregelen en regelingen voor fysieke en elektronische beveiliging om onverwijd risico's te omschrijven, te voorkomen of te minimaliseren die betrekking hebben op:
  - a) onbevoegde toegang tot hun verhandelingsstelsel of een deel daarvan, inclusief onbevoegde toegang tot bedrijfsruimten en datacentra;
  - b) interferenties tussen systemen waardoor de werking van een informatiesysteem ernstig wordt belemmerd of afgebroken door het doorgeven, beschadigen, wissen, aantasten, wijzigen of weglaten van die gegevens, of door deze gegevens ontoegankelijk te maken;
  - c) interferenties tussen gegevens waardoor gegevens in het informatiesysteem worden gewist, beschadigd, gewijzigd of weggelaten, of waardoor deze gegevens ontoegankelijk worden gemaakt;
  - d) onderscheppingen met technische middelen van niet-openbare transmissies van gegevens naar, vanuit of binnen een informatiesysteem, met inbegrip van elektromagnetische emissies uit een informatiesysteem dat deze gegevens bevat.
3. Handelsplatformen stellen de bevoegde autoriteit onverwijd in kennis van gevallen van misbruik of onbevoegde toegang door onmiddellijk een incidentverslag op te stellen waarin melding wordt gemaakt van de aard van het incident, de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn vastgesteld en de initiatieven die zijn genomen om herhaling van dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 84).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (Verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 1).

⁽³⁾ Richtlijn 2013/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 12 augustus 2013 over aanvallen op informatiesystemen en ter vervanging van Kaderbesluit 2005/222/JBZ van de Raad (PB L 218 van 14.8.2013, blz. 8).

*Artikel 24***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van de datum die het eerst voorkomt in artikel 93, lid 1, tweede alinea, van Richtlijn 2014/65/EU.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 14 juli 2016.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE

Parameters waarmee rekening moet worden gehouden bij de zelfevaluatie van de handelsplatformen, als bedoeld in artikel 2, lid 1

- a) Aard van het handelsplatform, wat betreft:
- i) soorten en regelgevende status van de instrumenten die op het handelsplatform worden verhandeld, onder meer of het platform liquide instrumenten verhandelt die onderworpen zijn aan een handelsverplichting;
  - ii) de rol van het handelsplatform in het financiële stelsel, onder meer of de verhandelde financiële instrumenten elders kunnen worden verhandeld.
- b) Schaal, wat betreft de potentiële impact van het handelsplatform op de billijke en ordelijke werking van de markten op basis van minstens de volgende elementen:
- i) het aantal algoritmen die op het platform operationeel zijn;
  - ii) de messagingvolumecapaciteit van het platform;
  - iii) het volume van de verhandeling op het platform;
  - iv) het percentage van de algoritmische handel in de totale handelsactiviteit en de totale omzet die op het handelsplatform wordt verhandeld;
  - v) het percentage van de hoogfrequentiehandel (HFT) in de totale handelsactiviteit en de totale op het platform verhandelde omzet;
  - vi) het aantal leden en deelnemers;
  - vii) het aantal leden dat DEA aanbiedt, inclusief indien van toepassing het specifieke aantal leden die gesponsorde toegang verlenen en de voorwaarden waaronder DEA wordt aangeboden dan wel kan worden gedelegeerd;
  - viii) de verhouding tussen het aantal niet-uitgevoerde orders en het aantal transacties zoals waargenomen en vastgesteld op grond van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/566 van de Commissie ⁽¹⁾;
  - ix) het aantal en het percentage leden op afstand;
  - x) het aantal verstrekte colocation- of proximity-hostingsites;
  - xi) het aantal landen en regio's waarin het handelsplatform bedrijfsactiviteiten uitoefent;
  - xii) de exploitatievoorwaarden voor mechanismen om volatiliteit te beheren en het feit of dynamische of statische transactielimieten worden gebruikt om stillegging van handel of afwijzing van orders teweeg te brengen.
- c) Complexiteit, wat betreft:
- i) de categorieën financiële instrumenten die op het handelsplatform worden verhandeld;
  - ii) de op het handelsplatform beschikbare verhandelingsmodellen, waaronder de verschillende verhandelingsmodellen die gelijktijdig operationeel zijn, zoals systemen met veiling of continue veiling en hybride systemen;
  - iii) het gebruik van pretransactionele vrijstellingen van de transparantieplichting in combinatie met de geëxploiteerde verhandelingsmodellen;
  - iv) de diversiteit van de verhandelingsystemen die door het platform worden gebruikt en de draagwijdte van de controle van het handelsplatform over de regeling, aanpassing, testing en beoordeling van zijn verhandelingsystemen;
  - v) de structuur van het handelsplatform met betrekking tot de eigendom en de governance en zijn organisatorische, operationele, technische, fysieke en geografische opzet;
  - vi) de verschillende locaties van de connectiviteit en de technologie van het handelsplatform;
  - vii) de diversiteit van de fysieke handelsinfrastructuur van het handelsplatform;
  - viii) het niveau van uitbesteding van het handelsplatform en met name het feit of operationele functies zijn uitbesteed;
  - ix) de frequentie van wijzigingen van de verhandelingsmodellen, IT-systemen en lidmaatschap van het handelsplatform.

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/566 van de Commissie van 18 mei 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende markten voor financiële instrumenten met technische reguleringsnormen inzake de verhouding tussen niet-uitgevoerde orders en transacties om onordelijke handelsomstandigheden te voorkomen (zie bladzijde 84 van dit Publicatieblad).